

ДОСУДОВА САНАЦІЯ ЯК СПОСІБ ПОПЕРЕДЖЕННЯ БАНКРУТСТВА

*Дмитров О.М., ІІ МБ ФБ; Демченко І.В. к.е.н., доцент
Україна, м. Мелітополь*

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Велика кількість підприємств потребують невідкладної фінансової допомоги через нестабільну економічну ситуацію як у світі, так і в Україні. Неплатоспроможність підприємства та неможливість розрахуватися з кредиторами може призвести до виникнення судових спорів з ними та, як наслідок, арешту майна та банківських рахунків. Така ситуація поглиблює фінансову кризу компанії та може призвести її до банкрутства.

Одним із шляхів уникнення цієї ситуації може бути проведення процедури санації. Введення змін у сферу управління підприємством та своєчасна реструктуризація може повернути прибутковість та надати шанс на продовження діяльності з поступовою виплатою боргів.

Для початку розглянемо значення такого поняття як банкрутство. Згідно Кодекса України з процедур банкрутства, банкрутством вважається визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедури санації та реструктуризації і погасити встановлені у порядку, визначеному цим Кодексом, грошові вимоги кредиторів інакше, ніж через застосування ліквідаційної процедури [1].

При розгляді справи про банкрутство до підприємства можуть наступні судові процедури:

- розпорядження майном боржника;
- санація боржника;
- ліквідація банкрута.

Розглянемо сутність такого інструмента як санація та мету її проведення. Санація – це перелік заходів, що використовуються під час розгляду справи про банкрутство підприємства з метою уникнення визнання його банкрутом та подальшої ліквідації боржника, спрямованих на поліпшення фінансово-господарського стану підприємства, а також повного або часткового задоволення вимог кредиторів шляхом реструктуризації боржника, його боргів та активів чи зміни організаційно-правової та виробничої структури [1].

Під час провадження судової справи господарським судом призначається керуючий процесом санації з реєстру арбітражних керуючих.

Проте, з метою запобігання банкрутства та уникнення негативного впливу судового процесу, на підприємстві може проводитися досудова санація. Санація боржника до відкриття провадження у справі про банкрутство - це перелік заходів щодо поновлення платоспроможності підприємства, які можуть здійснюватися за рішенням засновників, власників майна або інших осіб та мають на меті запобігання банкрутству боржника шляхом впровадження організаційно-господарських, управлінських, інвестиційних, технічних, фінансово-економічних, правових заходів згідно чинного законодавства до відкриття провадження у справі про банкрутство [1].

Досудова санація проходить в декілька етапів:

1. За рішенням засновників боржник має право розпочати процедуру досудової санації. Підприємству необхідно розробити план санаційних заходів за яким буде здійснюватися досудова санація.

2. Задля схвалення плану санації боржнику необхідно скликати збори кредиторів, письмово повідомивши кожного з кредиторів, які беруть участь у санації. Боржник мусить надати їм план санації та розмістити оголошення про збори кредиторів на офіційному порталі судової влади України.

3. Впродовж п'яти днів з дня схвалення зборами кредиторів санаційного плану необхідно подати заяву про його затвердження до господарського суду за місцем знаходження підприємства.

4. Господарський суд виносить ухвалу про прийняття або відмову у прийнятті заяви про затвердження плану санації.

5. Боржник проводить процедуру санації згідно ухваленого плану.

6. За результатами виконання плану боржник або керуючий санацією подає до господарського суду заяву про затвердження звіту про виконання санації.

Основна перевага досудової санації це те, що вона проводиться без відкриття справи про банкрутство підприємства. При розгляді провадження про банкрутство в офіційних джерелах публікується відповідне оголошення, а також інформація про боржника вноситься до Єдиного реєстру підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство. Використання інструмента досудової санації значно зменшує втрати репутації підприємства, що полегшує вихід із кризового становища.

Проте такий вид санації має свої недоліки. Проведення санації до відкриття провадження у справі про банкрутство можливе тільки за письмовою згодою і погодженням власників та більшості кредиторів. Крім того, існує необхідність погодження плану у господарському суді.

Незважаючи на недоліки, більшість практикуючих юристів та науковців віддають перевагу досудовій санації.

Так Канцурак О. виділяє такі основні переваги досудової санації перед судовою:

- менші втрати репутації підприємства;
- мораторій для задоволення вимог кредиторів;
- мінімізація участі суду в процедурі санації;
- призначати керуючого санацією із реєстру арбітражних керуючих є не обов'язковим, що збільшує роль керівництва боржника в процесі прийняття рішень впродовж процедури;
- більша свобода діяльності;
- менша затратність процесу відновлення платоспроможності;
- відсутність мінімальної суми заборгованості для запровадження процедури санації [2].

Висновки. Проаналізувавши відмінності судової санації та санації до відкриття провадження справи про банкрутство, можна стверджувати про необхідність проведення досудової санації підприємствам, які хочуть уникнути ліквідації та відновити сою працездатність. При перших ознаках необхідності банкрутства слід почати розробку плану санаційних заходів задля попередження ліквідації підприємства.

Література:

1. Кодекс України з процедур банкрутства [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.

2. Канцурак О. Досудова санація як засіб уникнення банкрутства підприємства [Електронний ресурс] / Олександр Канцурак // LEXLIGA Law Firm. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://lexliga.com/ua/novosti/dosudebnaya-sanacziya-kak-sredstvo-predotvrashheniya-bankrotstva-predpriyatiya>.

3. Складання плану санації: Центр комерційного права / Складання плану санації методичні рекомендації та практичні поради [Електронне видання]: - Режим доступу: http://www.commerciallaw.com.ua/attachments/article/299/ABC_15_2013.pdf

4. Демченко І. В. Сучасна стратегія забезпечення фінансової безпеки аграрних суб'єктів господарювання / І. В. Демченко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). - 2014. - № 4. - С. 227-231. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2014_4_40.

5. Demchenko I. V. Elements of financial safety of agrarian subjects of managing of Zaporozhe region / I. V. Demchenko // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). - 2013. - № 2(5). - С. 7-15. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2013_2\(5\)_2](http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2013_2(5)_2).